

Nieuwsbrief

van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland

Inhoud	1	Agenda	7
Landelijke kerk	2	Bisdom Utrecht	8
<i>Collegiaal Bestuur</i>	2	<i>Utrechtse Geestelijkheid</i>	8
<i>Statie van de H. Elia in Mijdrecht</i>	2	<i>Kort nieuws</i>	8
<i>Seminariebibliotheek</i>	3	Colofon	9
<i>Jubileum pastoor Henk Schoon</i>	3	Oecumene	9
<i>Oud-katholieke spiritualiteit in internationaal verband</i>	4	<i>Gesprekken tussen de Armeense Kerk en de Oud-Katholieke Kerken van de Unie van Utrecht</i>	9
<i>Oud-katholieken Congres in Wenen</i>	4	<i>Jubileum Wereldraad van Kerken</i>	10
<i>In memoriam Kees de Haart</i>	5	<i>Dag van Europa</i>	11
<i>Kort nieuws</i>	6	<i>Kort nieuws</i>	11
Bisdom Haarlem	6	Benefietconcert Missie St. Paulus	12
<i>Haarlemse Geestelijkheid</i>	6		
<i>Vormen in Haarlem</i>	7		

Landelijke kerk

Collegiaal Bestuur

Op 22 maart vergaderde het CB over de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Dankzij het werk van mw. Lydia Janssen kon het bestuur zich buigen over de conceptversies van een Privacy Impact Assessment (PIA), een effectbeoordeling van gegevensbescherming, en een privacyreglement. De nieuwe wetgeving is een behoorlijke uitdaging voor de kerk en zal ook meer zorgvuldigheid vragen bij het omgaan met persoonsgegevens op parochieniveau. Zo is het publiceren van verjaardagen in een parochieblad al verboden als dit blad achterin de kerk komt te liggen, waar iedereen er bij kan. Het CB heeft nog enkele vragen gesteld. Als de documenten vastgesteld zijn, zullen de kerkbesturen uitgebreid hierover (en de consequenties ervan) geïnformeerd worden.

Ook het kerkblad De Oud-Katholiek en met name de visie van het CB hierop, kwam na een eerder overleg met enkele redactieleden in de vergadering ter sprake. Het werd duidelijk dat de visie op De Oud-Katholiek ingebed moet zijn in het bredere communicatieplan van de kerk, dat al eerder werd omschreven, maar nog niet geheel is uitgevoerd. Het CB werkt hier verder aan en intussen kan De Oud-Katholiek op de gebruikelijke wijze verdergaan.

Het CB heeft zich ten derde gebogen over de vraag hoe de verschillende types leden en belangstellenden gedefinieerd moeten worden, zodat alle parochies ze op dezelfde wijze kunnen registreren in het algemeen gebruikte ledenadministratiesysteem Scipio. Wanneer is iemand actief lid? Wanneer geldt iemand als belangstellende? En wat doen we met mensen die belangstelling hebben gehad, maar al een tijdje niets meer van zich laten horen? De nieuwe privacywetgeving (AVG, zie hierboven) heeft hier uiteraard ook invloed op.

Met betrekking tot de eerder gesignaleerde bestuursproblematiek houdt het CB in juli een visiedag om de leden inhoudelijk dichterbij elkaar te laten komen. We stelden met tevredenheid vast dat de nieuwe vergaderstructuur met o.a. de technisch voorzitter Martijn Blauw de

sfeer en communicatie aanmerkelijk ten goede is gekomen.

De voortgang van de werkzaamheden van de werkgroep Bestuur en Organisatie en de werkgroep Personeel werd besproken. Op zijn volgende vergadering ontvangt het CB de eerstgenoemde werkgroep en zullen we samen het vervolgtraject afstemmen. Ook zal de ruis die tussen het bisdom Utrecht en de werkgroep is ontstaan besproken en hopelijk opgelost worden. De werkgroep Personeel is bijna zover dat ze haar werk kan afronden. RR

Statie van de H. Elia te Mijdrecht

In verband met zijn benoeming tot pastoor van Dordrecht moest pastoor drs. Henk Schoon zijn functies als pastoor van Schoonhoven en rector van de statie Mijdrecht gaan neerleggen. Terwijl voor de eerste vacature nog een oplossing wordt gezocht, werd past.drs. Erna Peijnenburg bereid gevonden om het rectoraat in Mijdrecht op zich te nemen. Zij zal dat doen naast haar werk als pastoor van Alkmaar en als jongerenpastor. In de dienst van 7 april j.l. is de wisseling van de wacht gevierd. DS

Seminariebibliotheek

Kom eens kijken in de Seminariebibliotheek: en neem er iets van mee! Dit bericht is bedoeld om in ruimere kring belangstelling te wekken voor de Seminariebibliotheek.

De Seminariebibliotheek in Amersfoort is ontstaan als bibliotheek van de priesteropleiding van onze kerk. In 1999 zijn de boeken van vóór 1900 ondergebracht bij de Universiteitsbibliotheek te Utrecht, maar het 20^e-eeuwse deel is in Amersfoort achtergebleven, en functioneert daar nog steeds als bibliotheek voor de opleiding. De boeken zijn in eerste instantie beschikbaar voor de docenten en studenten van de opleiding. Maar ook anderen, die geïnteresseerd zijn in de de Oud-Katholieke kerk, zijn welkom om de bibliotheek te bezoeken, te studeren, en er eventueel boeken te lenen.

Geprobeerd wordt zoveel mogelijk alle publicaties over de Oud-Katholieke Kerk in binnen- en buitenland, en over de geschiedenis en theologie van het Oud-katholicisme bijeen te brengen, in ieder geval de publicaties van onze eigen kerk en die van organisaties en parochies, maar ook van en over de zusterkerken.

De bibliotheek ontvangt af en toe giften en erfenissen: boeken die in principe bedoeld zijn om de collectie aan te vullen. Maar niet alles wordt uiteindelijk in de collectie opgenomen, omdat naar de mening van de docenten allerlei boeken niet passen in die collectie. Ze vinden ze niet theologisch genoeg, te weinig “Oud-Katholiek”, te algemeen. En andere giften blijken bij nader inzien al in de collectie aanwezig te zijn, en worden daarom niet opgenomen.

Het betreft: boeken over de Oud-Katholieke Kerk (in Nederland, maar ook daarbuiten), en de voorgeschiedenis ervan: o.a. parochiegeschiedenissen, gebonden jaargangen van De Oud-Katholiek, delen uit de Seminariereeks, jaarboeken, maar ook meer algemeen christelijke werken op theologisch, historisch en cultureel gebied, waaronder bijbelvertalingen in verschillende talen, naslagwerken, bijbelverklaringen en bijbelwetenschap, mystiek en spiritualiteit, heiligenverering en liturgie, kerkgeschiedenis (o.a. Jansenisme en Port-

Royal), en boeken over andere kerken (o.a. orthodoxe en anglicaanse kerken). Er zijn allerlei fotoboeken bij.

Mocht u geïnteresseerd zijn in boeken op deze gebieden, kom dan eens kijken. De overtollige werken mogen gratis meegenomen worden. We willen ze liever weggeven dan weggooien!

Bezoek:

De bibliotheek is gehuisvest in het souterrain van het voormalige Seminariegebouw (tegenwoordig ook Vergadercentrum Alticollense genoemd), op loopafstand van station Amersfoort: Koningin Wilhelminalaan 5, 3818 HN Amersfoort.

De bibliothecaris is meestal aanwezig op donderdagen tussen 10.00 en 17.00 uur, u kunt beter tevoren contact met hem opnemen, want misschien is een andere dag ook mogelijk:

Contact:

Bert Nieuwenhuizen, bibliothecaris (email: seminariebibliotheek@okkn.nl), tel. 038-4604866 (thuis) of via het Bisschoppelijk Buro: 033-4620875 (de bibliotheek zelf op donderdag).

Postadres: Koningin Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort. BN

Jubileum pastoor Henk Schoon

In de aanloop naar Pasen en met zijn aandacht verdeeld over vier parochies herdacht pastoor Henk Schoon dat hij 25 jaar geleden, op 20 maart 1993 om precies te zijn, door bisschop Teunis Johannes Horstman tot priester werd gewijd. Op de verschillende plekken waar hij werkt werd bij dit heugelijke feit stilgestaan. Dat gebeurde met name op 11 maart bij zijn installatie als pastoor van Dordrecht, waar aartsbisschop Joris hem preees voor zijn inzet en volharding en hem als dank en ter bemoediging een beeldje van de Goede Herder, ons aller voorbeeld, overhandigde. Ook vanaf deze plaats: proficiat, Henk, en dat je je met Idelette en al je andere dierbaren nog maar lang in je dienstwerk mag verheugen! DS

Oud-katholieke spiritualiteit in internationaal verband

Ook dit jaar is er weer gelegenheid om in internationaal verband met elkaar van gedachten te wisselen over de oud-katholieke spiritualiteit tijdens de 'Tage der Einkehr'.

Het thema is dit jaar: "Geh in deine Kammer" (Matt. 6,6) – Kraft des Gebetes bei Bischof Eduard Herzog (1841-1924)

Aartsbisschop dr. Joris Vercammen (Utrecht), emeritus-bisschop dr. John Okoro (Dornbirn), Pastoor Thomas Walter (Deggendorf) en dr. Ulf Karwelies (Bielefeld) zullen met korte referaten het onderwerp inleiden. Elke inleiding wordt gevolgd door een meditatie.

Bij de dagindeling wordt rekening gehouden met de gebedsdiensten van de monniken (om 07.30 uur, 12.00 uur en 20.30 uur).

Tijd: van vrijdag 6 juli (12.30 uur) tot maandag 9 juli 2016 (tot 13.00 uur, na de middagmaaltijd)

Locatie: Benedictijner abdij van Sint-Willibrord in Doetinchem

Voertaal: Duits

Deelnemers: geestelijken en geïnteresseerde leken uit Nederland, Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Omdat het aantal deelnemers tot 23 - inclusief de begeleiding - beperkt is, zullen aanmeldingen worden behandeld op volgorde van binnenkomst.

Kosten, ter plaatse te betalen in contanten: € 185,50 + € 10,00 voor beddengoed (als u die wilt huren) plus reiskosten. Mochten de kosten een bezwaar zijn dan zal geprobeerd worden hiervoor een oplossing te vinden. U kunt daartoe mailen naar: werkwoche-ak@web.de.

Nadere inlichtingen: werkwoche-ak@web.de

Aanmeldingen tot 6 juni 2018: buro@okkn.nl

Oud-katholieken Congres Wenen

Het Collegiaal Bestuur nodigt allen heel hartelijk uit deel te nemen aan het aanstaande Internationale Oud-Katholieken Congres in Oostenrijk, dat van 20 tot 23 september wordt gehouden.

Misschien herinnert u zich het vorige congres dat in 2014 in Utrecht plaats vond. Het aanstaande congres vindt plaats in de schitterende stad Wenen: een stad vol klassieke bezienswaardigheden en een bruisende metropool in het hart van Europa. Wenen is voor jong en oud een bijzonder aantrekkelijke stad voor een stedentrip, waar veel internationale evenementen worden gehouden.

In september is de binnenstad van Wenen het decor voor het 32ste Internationaal Oud-Katholieken Congres. Tegelijkertijd vindt het internationale oud-katholieke Jeugdcongres plaats.

Het thema is 'Zout der aarde: christenen in dialoog voor een open samenleving'.

Aanleiding voor dat thema vormen vragen als deze: hoe zouden gelovigen in een open samenleving een inspirerende rol kunnen spelen? En: hoe zouden wij als oud-katholieken daaraan kunnen bijdragen? In talrijke workshops nodigt de congresorganisatie ons uit om samen na te denken, visioenen te koesteren en concrete projecten aan te bieden.

Het Congres wordt op de avond van donderdag 20 september feestelijk geopend. Vrijdag start een centraal programma, waarna gekozen kan worden uit meer dan dertig workshops. Voor elk wat wils. In de avond ontvangt de burgemeester van Wenen alle deelnemers in het prachtige neogotische stadhuis!

Op zaterdag is er een oecumenisch ochtendgebed in de bekendste kerk van de stad: de Stephansdom, de zetel van de kardinaal-aartsbisschop van Wenen. Na een tweede ronde workshops en een lunch vierden we de heilige eucharistie, waarin de aartsbisschop van Utrecht zal voorgaan. In de avond is er een gevarieerd en vrolijk slotevenement. Op zondagochtend is er gelegenheid om in één van de oud-katholieke parochiekerken van Wenen de eucharistie mee te vieren.

Aan het Congres nemen oud-katholieke en andere christenen uit veel landen van Europa en van daarbuiten deel. Het is een mooie kans om te ervaren hoe we deel zijn van de wereldwijde kerk, hoe de Unie van Utrecht ons verbindt en wat voor verschil ons kerk-zijn kan maken in de wereld vandaag.

De congreskaart kost 160 euro, daarbij komen kosten voor de reis en het verblijf. Het Collegiaal Bestuur wil u graag aanmoedigen aan het congres deel te nemen en biedt de eerste veertig oud-katholieken die zich vanuit Nederland aanmelden en een tegemoetkoming in de kosten kunnen gebruiken, een subsidie aan van 250 euro.

U kunt zich nu opgeven via de website van het Congres: kongress2018.altkatholiken.at. Dit adres treft u ook op de flyer aan, die u uit de kerk kunt meenemen. En als u zich tegelijkertijd ook meldt bij het Bisschoppelijk Bureau, zorgt men daar dat de subsidie uitbetaald wordt!

Wij hopen dat velen uit Nederland de reis naar Wenen zullen maken!

In memoriam Kees de Haart

Op 14 april jongstleden overleed Kees de Haart op 88-jarige leeftijd in zijn woonplaats Amersfoort. Kees was jarenlang een steunpilaar van onze kerk, en waarschijnlijk het meest bekend in onze kring door het gastheerschap van hem en zijn vrouw Do in ons seminariegebouw in Amersfoort.

Omdat ik o.a. als seminarievoorzitter Kees in verschillende functies heb mogen meemaken een enkele herinnering. We leerden elkaar kennen toen ik omstreeks 1958 toetrad tot het bestuur van de toenmalige Bond van Jonge Oud-Katholieken. De zes jaar oudere Kees had toen al een hele carrière in de kerk achter de rug, eerst in de toendertijd befaamde jongerenvereniging O.I.O.S. in Kees' geboorte-plaats Utrecht (O.I.O.S. was ook in onze familie een begrip omdat mijn grootvader A.J. van den Bergh een van de oprichters en eerste voorzitter was), daarna in het bestuur van de landelijke Bond. Wij vergaderden geregeld bij Kees thuis in Schoonhoven, waar hij en Do toen in de pastorie woonden omdat er geen pastoor ter plaatse was. Kees was een enthousiast bondsvoorzitter bij het 50-jarig bestaan, dat in 1962 feestelijk in Utrecht gevierd werd.

Een aantal jaren later in 1969 werd Kees secretaris van de synode en de toenmalige synodale raad als opvolger van de befaamde Henk Verhey. Naast zijn werk als administrateur van een grote scholengemeenschap in Apeldoorn verzorgde hij dit bewerkelijke secretariaat 15 jaar tot 1984, en ik herinner me nog de uitvoerige synodeagenda's en notulen uit een tijd dat we nog geen pc hadden, en alles getikt en gestencild moest worden.

In 1974 moest na de overplaatsing van de seminarieopleiding naar Utrecht in 1970 en de sluiting van het seminarie als kostschool enkele jaren later een nieuwe bestemming voor het seminariegebouw gezocht worden. Een klein deel werd verhuurd aan de Raad van Kerken, het grootste deel ging het seminariebestuur als kerkelijk- en vergadercentrum exploiteren, en daarvoor werden beheerders, of liever een

gastheer en gastvrouw, gezocht. Kees en Do waren bereid deze nieuwe functie op zich te nemen en verhuisden met hun gezin vanuit Apeldoorn naar de presidentswoning in Amersfoort (de gelukkige omstandigheid deed zich voor dat Kees zijn schooladministrateurschap kon verwisselen voor een in Amersfoort). Het seminariegebouw ontwikkelde zich tot een echt centrum voor onze kerk, nog extra toen eerst aartsbisschop Glazemaker daar kantoor ging houden en kort daarna Emile Verhey met het bisschoppelijk bureau.

De oudere generatie van onze kerk zal met plezier terugdenken aan de talloze vergaderingen, feestelijke bijeenkomsten en andere activiteiten die met Kees en Do als gastheer plaats vonden, de simpelere en feestelijke maaltijden die zij verzorgden, en de door Kees gemaakte bloemstukken die de tafels sierden! Bij hun afscheid in 1990 ontvingen Kees en Do ieder als huldebetoon van de kerk de Sint Maartenpenning.

Kees heeft nog diverse andere functies vervuld, die ik niet van nabij meemaakte, hij was een van de eerste lectoren in de kerk, had zitting in het Amersfoortse kerkbestuur, in het bestuur van het pensioenfonds, en er zullen er nog wel meer geweest zijn. Helaas zijn zijn laatste jaren moeilijk geweest omdat –zoals de kaart vermeldt– “een onzekere verwarring bezit van zijn gedachten nam”. Kees ruste in vrede ! GCK

Kort nieuws

Door het emeritaat de huidige studentenpastor², Grete Verhey-de Jager, ontstaat er per 1 augustus een vacature. De omvang van de opdracht is 0,1 fte (een halve dag per week). De taak behelst voornamelijk zowel groepsbegeleiding als individuele begeleiding van de studenten aan het oud-katholiek seminarie evenals de zorg voor de spiritualiteit.

De onderzoekscommissie ‘seksueel misbruik’ heeft er al aardig wat zittingen op zitten en we mogen dan ook medio dit jaar vermoedelijk hun rapport verwachten. Dank aan eenieder die op de uitnodiging van de commissie is ingegaan om gehoord te worden of die de moeite genomen heeft zich zelf bij de commissie te melden. JV

Bisdom Haarlem

Haarlemse Geestelijkheid

De Haarlemse Geestelijkheid kwam op 14 maart bijeen, niet zoals gebruikelijk in IJmuiden, maar in Haarlem, met dank voor de gastvrijheid van Michael Maas en de kookkunst van Rob Leemrijse. Zoals altijd deed bisschop Dirk Jan Schoon mededelingen over personalia en ontwikkelingen in verschillende parochies. Vervolgens bracht deken Peter-Ben Smit verslag uit over de vergaderingen van het Collegiaal Bestuur en vertelde jongerenpastor Erna Peijnenburg over het zeer geslaagde jongerenweekend en over de voortgang van een verbeterde gedragscode voor allen die in onze kerk met jongeren werken om misbruik te voorkomen.

Als bijzonder agendapunt besprak de vergadering de frequentie van de bisdomsdagen. Tot nog toe was het zo, dat we om het jaar een bezinningsdag voor de geestelijken houden, in het andere jaar een meer vormende dag met leden van kerkbesturen en synodale vertegenwoordigers, en dan één keer in de vijf jaar een bisdomsdag voor de hele goegemeente met een apart jongerenprogramma. Met name van die laatste vond men dat de frequentie daarvan wel wat mocht worden opgeschroefd. Het is namelijk de gelegenheid voor nieuwe kerkleden en geïnteresseerden om met elkaar en de kerk kennis te maken. We besloten om die dan ook één keer in de twee jaar te houden, alleen nog afgewisseld met de bezinningsdag van de geestelijken.

Naar aanleiding van verschillende opmerkingen vanuit de parochies en de geestelijkheid bespraken we het vastenboekje van dit jaar. Er werden harde noten gekraakt over de organisatie – veel te laat, te ad hoc, mensen zagen hun bijdragen niet terug –, de inhoud van de verschillende bijdragen en het thema waarin men zich niet alleen niet herkende, maar dat zelfs agressie opriep. De vergadering stelde het op prijs dat de kerk materiaal aanbiedt dat van dienst is bij de bezinning tijdens de vastentijd, maar dan moet het wel zeer op tijd georganiseerd worden, moet er scherp op de

kwaliteit en de consistentie van de teksten worden gelet (niet te veel schrijvers of een strenge redacteur dus) en een thema hebben dat de bevrijdende boodschap van de Bijbel en ons geloof recht doet. Er werd geopperd om oude boekjes te recyclen: daar zaten erg goede bij, waarvan de inhoud best nog een keer van pas kan komen.

Bij het rondje berichten uit de parochies vertelde pastoor Robert Frede over de Alphacursus die met succes in de parochie Haarlem was georganiseerd. Deken Peter-Ben Smit kondigde een benefietconcertje op 30 juni in de Amsterdamse parochiekerk aan, waarmee de Missie St Paulus haar 50-jarig bestaan zal vieren. Aansluitend worden de vespers van de patroonheiligen Petrus en Paulus gezongen, waarin we gedenken dat Dirk Jan 10 jaar geleden op hun feestdag bisschop werd gewijd. Aan het einde van de vergadering nam pastoor Erna Peijnenburg – mede in verband met haar nieuwe benoeming – afscheid als secretaris van de Haarlemse Geestelijkheid en accepteerde pastoor Age Kramer – als jongste in wijdingsjaren automatisch de enige kandidaat – de opvolging. DS

Vormen in Haarlem

De feestvreugde van Pasen was op Paaszondag 1 april in de kerk van de HH. Anna en Maria te Haarlem extra groot, omdat de bisschop aan Michael Benedictus Maas, Martijn Beunk en Sandy Beunk-de Ruiters het heilig vormsel kon bedienen. Met die twee rennende mannen en die ene vasthoudende vrouw uit het evangelie lag het voor de hand dat de bisschop hen in zijn preek met de drie vormelingen probeerde te vergelijken. Die vlieger ging natuurlijk niet goed op en de bisschop benadrukte dat iedereen zo in het eigen tempo een weg mag vinden om de opstanding van Jezus in zijn of haar leven gestalte te geven. De kinderen van de kinderkerk hadden kaarsen versierd waarmee ze de gevormden extra licht meegaven en na het einde van de dienst ging de hele goegemeente op de foto om deze gedenkwaardige dag vast te leggen. TR

agenda

9 mei Schiphol	Ontmoetingsdag bevlogen anglicanen en oud-katholieken
15 mei, 18.00 Amersfoort	Collegiaal Bestuur
17 mei Amersfoort	Provinciale Synode der geestelijken
27 mei, 15.00 Haarlem	80ste verjaardag van kerkwijding
28 mei, 18.00 Amersfoort	Extra CB: visiebespreking
30 mei, 16.00 IJmuiden	Vergadering van de Haarlemse Geestelijkheid
31 mei, 19.30 Utrecht	Werkgezelschap oud-katholieke theologen
11 juni, 18.00 Amersfoort	Collegiaal Bestuur
28 juni, 18.00 Haarlem	Collegiaal Bestuur (o.v.)
30 juni, 16.00 Amsterdam	Benefietconcert t.g.v. 50 jaar Missie St Paulus (zie pagina 12)
1-6 juli Utrecht	Summerschool, informatie bij Peter-Ben Smit
4 juli, 16.15 Utrecht, ORKA	'Roeping?!'
<i>lezing en reacties t.g.v. afscheid Grete Verhey-de Jager als studentenpastor</i>	

Bisdom Utrecht

Utrechtse Geestelijkheid

De afgelopen twee maanden kwam de Utrechtse Geestelijkheid twee keer bijeen. Haar eerste vergadering op 20 februari was de reguliere over het reilen en zeilen van de kerk, over spiritualiteit en geloof. De bisschoppelijke mededelingen en die vanuit het Collegiaal Bestuur werden besproken. Ook boog de vergadering zich over de adventskaarten, die afgelopen jaar werden uitgegeven. Het regiopastoraat kwam aan de orde, waarbij werd nagedacht over een mogelijke territoriale herindeling met de voor- en nadelen daarvan. Tenslotte werd het statuut van de Gemeenschap van de Goede Herder besproken en hun wijze van inbedding in de kerk.

Op 13 maart volgde een tweede vergadering, een bijzondere over het bestuur en de organisatie van de kerk. De leden hielden een brainstorm over vragen en zorgen die leefden rondom de samenwerking van onze bisdommen en de eenheid van de Nederlandse kerk. Hier volgt een korte impressie:

Voor de geestelijkheid is het begrijpelijk dat er vragen ontstaan door de verschillende structuren en culturen van onze bisdommen, hoewel die ook zeker niet overdreven mogen worden. Aan de andere kant vraagt een veranderende maatschappij mogelijk ook om veranderingen in de structuur en organisatie van de kerk. Aan de ene kant is onze kerk qua aantallen klein genoeg één bisdom te vormen, maar aan de andere kant vraagt de geografische

spreiding eerder om een derde bisdom willen de bisschoppen nog dichtbij de parochianen blijven staan. Ook zijn er nu landelijke functies die door vrijwilligers worden ingevuld, maar die zo belangrijk zijn, dat de invulling ervan door professionals misschien wel noodzakelijk zal zijn voor de toekomst. Belangrijk is in elk geval de ontwikkeling van een cultuur van echt luisteren, waarbij we putten uit onze spiritualiteit. Er is nagedacht over meerdere synodes. Zouden we niet per bisdom een synode moeten hebben die zich richt op visie en gemeenschapsopbouw, waarin de geestelijken met de kerkbesturen zitting hebben en daarnaast een landelijke synode met een presidium, waarvan het CB deel is in plaats van een oppositie. Deze synode zou dan meer gaan over de middelen en organisatie. Belangrijk is dat we onthouden dat de synode een collegiaal instituut is, waarbinnen gelijkwaardigheid van spreken noodzakelijk is, gericht op consensus. De synode moet georganiseerd zijn rondom de eucharistische gemeenschap. Collegialiteit en synodaliteit zorgen ervoor dat de verschillende oud-katholieke kerken met elkaar in gesprek blijven. Binnen één taalgebied is het wel logisch dat de lokale synoden samenwerken. Als er al een nieuwe organisatie komt, moet deze gericht zijn op het hart van het kerk-zijn in plaats van op het oplossen van problemen. RR

Kort nieuws

Tijdens de Oliewijding werd Richard Vroom geïncardineerd. Na Wales verlaten te hebben, heeft Richard zich opnieuw georiënteerd op de situatie in onze kerk, waar hij als emeritus mee verbonden wil zijn. Hij woont samen met zijn vrouw Margriet in Lelystad. Welkom!

De aartsbisschop was voor de diensten van de Goede week te gast in de Amersfoortse parochie. Op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Passzaterdag werd er telkens door hem een conferentie gegeven voorafgaand aan de dienst. Met een gemiddelde opkomst van veertien aanwezigen waren die conferenties goed bezet. Verder werden het intense vieringen die de verdieping en de verbondenheid zeker ten goede komen.

Een vijftientig studenten van het Collegium Germanicum te Rome, brachten op 5 april op hun initiatief samen met prof. Paul van Geest een bezoek aan de aartsbisschop om bijgepraat te worden over de ontwikkelingen in de Nederlandse oecumene en de rol van de oud-katholieken daarin. Na het gesprek was er een rondleiding in de Utrechtse kathedraal met Henk Bos als gids.

Werkbezoek was er in de Statie Friesland. Met het statiebestuur werd de toestand van de statie doorgenomen en nagedacht over de perspectieven voor de toekomst. Moedige mensen zijn het zeker en daarom ziet de toekomst er ook beloftevol uit!

Priester Jan de Jager is zwaar ziek geweest (dubbele longontsteking) maar is gelukkig aan de beterhand. JV

Oecumene

Gesprekken tussen de Armeense Kerk en de Oud-Katholieke Kerken van de Unie van Utrecht

In dezelfde week, waarin het Nederlandse parlement stappen leek te gaan ondernemen om de Armeense genocide van 1915 als zodanig te erkennen, vond ook een eerste gespreksronde plaats tussen vertegenwoordigers van de Armeense Kerk en de Oud-Katholieke Kerken van de Unie van Utrecht. De Armeense Kerk behoort tot die kerken die sinds het midden van de vijfde eeuw een andere weg gingen dan de Orthodoxe Kerken (in het oosten) en de Katholieke Kerk (in het Westen), waarvan de oud-katholieke kerken voortzettingen zijn. Binnen de oecumenische wereld is de Armeense Kerk bijzonder actief, dit gaf de Internationale Bisschoppenconferentie aanleiding om te besluiten tot gesprekken. Doel is hierbij om elkaar beter te leren kennen en gemeenschappelijk na te denken over uitdagingen die door maatschappelijke ontwikkelingen op de kerken afkomen, zoals de rol van vrouwen in kerk en maatschappij (wijding van vrouwen), de omgang met relaties van mensen van hetzelfde geslacht (acceptatie en zegening ervan) en het levenseinde (euthanasie, voltooid leven, etc.). De Armeense delegatie bestond uit de bisschop van Libanon, een drie tal (vrouwelijke en oecumenisch deels zeer ervaren) leken en twee priesters, de bijeenkomsten werden grotendeels ook bijgewoond door de "katholikos" van Cilicië, Aram I – een bijzondere eer en een teken dat de Armeense Kerk deze gesprekken erg belangrijk vindt. De oud-katholieke delegatie bestond uit bisschop Harald Rein (Zwitserland), prof. dr. Andreas Krebs (Bonn) en prof. dr. Peter-Ben Smit (Nederland, deken van het bisdom Haarlem).

COLOFON

Medewerkers aan deze Nieuwsbrief:

LB Lidwien van Buuren
GCK Govaert Christiaan Kok
TR Thomas Ras
PBS Peter-Ben Smit
RR Remco robinson
BN Bert Nieuwenhuizen
DS Dick Schoon
dirkjanschoon@gmail.com
JV Joris Vercammen
abvu@okkn.nl

Eindredactie:

RS Rudolf Scheltinga
rbjjm.scheltinga@kpnmail.nl

De Oud-Katholieke kerk van Nederland

Kon. Wilhelminalaan 3
3818 HN Amersfoort
033 - 462 08 75
emailadres bisschoppelijk buro:
buro@okkn.nl

De twee delegaties ontmoetten elkaar in Antélias, een voorstad van Beirout, wat ook gelijk aangeeft dat de Armeense Kerk zich voor het grootste deel buiten Armenië bevindt. Van de ca. 8 miljoen leden ervan leven er 4-5 miljoen in de “diaspora” (verstrooiing) sinds de systematische vervolging van Armeniërs in het Osmaanse Rijk en de Turkse staat (vanaf het einde van de 19de eeuw). Dit leidt tot bijzondere uitdagingen: vragen die, bijvoorbeeld, onder Armeniërs in de USA leven, leven niet of op een heel andere manier onder Armeniërs in de Republiek Armenië. Tegelijkertijd speelde en speelt de Armeense Kerk een belangrijke rol bij het behouden van de Armeense cultuur – etnische identiteit en religieuze identiteit vallen bijna helemaal samen. Dat laatste is voor Nederlandse oren soms wel even wennen.

Omdat de insteek van de gesprekken geen formele dialoog is, gericht op kerkelijke gemeenschap, maar het samen verkennen van door maatschappelijke ontwikkelingen opgeroepen thema's en het leren kennen van elkaar, gingen de gesprekken met name over de

plaats van vrouwen in kerk en maatschappij en de omgang met relaties van hetzelfde geslacht. Dit leverde goede gesprekken in een heel open sfeer op, met soms heel verrassende inzichten, zoals de grote waarde die de Armeense Kerk eraan hecht, een diaconaat te hebben dat ook open staat voor vrouwen en dat in niets verschilt van dat voor mannen (sommige kerken kennen naast een ‘sacramenteel’ diaconaat voor mannen een ‘sociaal-maatschappelijk’ diaconaat voor vrouwen, vaak dan geen diaken maar diakones genoemd). Er was veel ruimte om vragen in een breder kader te plaatsen – en er samen een bewustzijn van te ontwikkelen dat vragen als het wijden van vrouwen en het zegenen van relaties van hetzelfde geslacht natuurlijk niet per se alle problemen rondom discriminatie oplossen, maar wel belangrijke tekenen zijn. In een volgende bijeenkomst zal naar verwachting de vraag van genderrollen in maatschappij en kerk ook wat breder besproken worden.

N.B. Wie meer over de Armeense Kerk te weten wil komen en ook wil proeven hoe deze kerk zichzelf ziet, kan het beste terecht bij één van de (vele) boeken van Katholikos Aram I, *The Armenian Church Antelias* 2017). PBS

Jubileum Wereldraad van Kerken

Toen de voorbereidingen in Nederland werden opgestart voor de viering van het 70-jarig jubileum van de Wereldraad van Kerken kwam ook de vraag aan de orde wie er als gasten voor de viering in de Nieuwe Kerk moesten worden uitgenodigd. ‘We zouden eigenlijk paus Franciscus moeten uitnodigen’, zo klonk de suggestie. Het idee werd teruggekoppeld in verschillende geledingen binnen de Nederlandse kerken en uiteindelijk was de conclusie dat het logischer is dat de paus de Wereldraad van Kerken zelf bezoekt in het hoofdkwartier in Geneve dan in afgeleide zin eerst naar Amsterdam afreist.

Voor de Nederlandse organisatie van het jubileum in de Nieuwe Kerk in Amsterdam is het dan ook geweldig nieuws dat het Vaticaan inmiddels bekend heeft gemaakt dat de paus op

21 juni naar Zwitserland afreist om de Wereldraad met een bezoek te vereren. Een mijlpaal in de geschiedenis. 'Als dit het enige resultaat is van de viering die we in Amsterdam opzetten, kan je zeggen dat de samenkomst later dit jaar nu al een groot succes is', aldus iemand die nauw bij de organisatie betrokken is.

Het nieuws over het bezoek staat inmiddels op diverse sites waaronder Vatican News. Het nieuws is vrijdag officieel naar buiten gebracht tijdens een persconferentie op het Vaticaan, door kardinaal Kurt Koch (hoofd van de Pauselijke Raad voor de Bevordering van de Christelijke Eenheid) en ds. Olav Fykse Tveit (algemeen secretaris van de Wereldraad van Kerken). De Rooms-Katholieke Kerk is niet officieel lid van de Wereldraad. Eén van de overwegingen daarbij is, dat de RKK met 1,2 miljard leden wereldwijd onevenredig groot zou zijn in vergelijking tot de andere kerken die deelnemen in de Wereldraad van Kerken, goed voor naar schatting 0,5 miljard leden.

Paus Franciscus en ds. Olav Fykse Tveit hebben elkaar nog niet eerder ontmoet in Geneve; deze foto is in Rome genomen, waar de topman van de Wereldraad al wel enkele keren een bezoek aan de Rooms-katholieke leider heeft gebracht.

De twee grote kerkelijke eenheden werken op diverse punten intensief samen. Ze maken samen materiaal voor de week van gebed om eenheid; en de Rooms-Katholieke Kerk doet volop mee in de werkgroep Faith and Order van de Wereldraad van Kerken waar men zich bezint op theologische vragen die direct samenhangen met de eenheid van de kerken. Er is ook een gemeenschappelijke agenda in vredesvragen, legde Olav Fykse Tveit uit.

Olav Fykse Tveit vertelde dat het pauselijk bezoek 'een bevestiging is van 70 jaar werken en bidden voor de eenheid van de kerk, tegelijk is

het een manier om verder te zoeken naar een gezamenlijk christelijk getuigenis voor gerechtigheid en vrede in de wereld'.

Het bezoek zal plaatsvinden aan het einde van de bijeenkomst van het Centraal Comité, dat elke twee jaar wordt gehouden. De paus zal zich richten tot de leden van het Centraal Comité en met hen bidden. Er zal veel ruimte zijn voor de media om het belang van de ontmoeting te onderstrepen.

Het hoogtepunt van de viering van het zeventig jarig jubileum zal – naast het bezoek van de paus op 21 juni natuurlijk – plaatsvinden in Amsterdam op 23 augustus. De Protestantse Kerk in Nederland verzorgt daar ten dienste van de oecumene een viering waarop niet alleen wordt teruggekeken op 70 jaar Wereldraad, maar ook wordt vooruitgekeken.

Dag van Europa

Op de 'Dag van Europa', 9 mei aanstaande, organiseren de drie Utrechtse kathedralen een vesper en een symposium onder het thema: 'Europa? Impuls voor verbinding. Wat, in alle verscheidenheid, verbindt Europese burgers?'

Sprekers zijn: prof. dr. Ernst Hirsch Ballin (voormalig minister) en drs. Peter van Dalen (Europarlementariër van de Christen Unie). Vespers (in de Dom) vangen aan om 18.00 uur. Daarna kan men zich onder het genot van een broodje naar de Gertrudiskapel begeven waar om 19.30 uur het symposium begint. Verdere informatie: <https://bit.ly/2qNEwty>

Kort nieuws

Op initiatief van het Utrechts Interreligieus Platform 'In Vrijheid Verbonden', plantte HKH Prinses Beatrix op 14 maart een koningslinde in het Griftpark. In het kader van dit platform wordt nu gewerkt aan een ontmoeting met 'niet-gelovigen' op 22 januari 2019.

Ds. Karin van den Broecke heeft afscheid genomen als praeses van de PKN-synode. De aartsbisschop dankte haar bij die gelegenheid voor de goede samenwerking en haar nooit aflatende inzet.

HET LEVEN

in liedjes en liederen van o.a. Wim Sonneveld, Jules de Corte, Franz Schubert en Giuseppe Verdi

Benefietconcert op 30 juni om 16.00 uur

t.g.v. 50 jaar Missie St. Paulus

*Gertjan Arentsen, bariton
James Pollard, accordeon*

*17.00 uur: viering van de vespers van
de feestdag van de HH. Petrus en Paulus*

*waarin we tevens gedenken dat Dirk Jan Schoon
tien jaar geleden tot bisschop werd gewijd.
Na afloop samenzijn met een hapje en drankje.*

De bisschoppelijke commissie "St. Paulus, missie en diaconaat buitenland" werd in 1968 opgericht als het orgaan binnen de Oud-Katholieke Kerk dat de ondersteuning van diaconale en kerkelijke opbouwprojecten in Afrika en Zuid-Oost Azië faciliteert. De commissie gedenkt dit jaar dankbaar dat ze al vijftig jaar lang haar werk met vrucht heeft mogen verrichten. Zie voor de activiteiten: www.stpaulus.okkn.nl

Tijd/plaats: 30 juni 2018, 16.00 uur concert; 17.00 uur vesper, Ruysdaelstraat 39, Amsterdam

Toegang: vrij, collecte na afloop van concert t.b.v. Missie St Paulus

Aanmelding i.v.m. catering graag per e-mail bij Peter-Ben Smit, pbajsmi@gmail.com

met dank voor de financiële ondersteuning door de Bisschopskas van Haarlem